

Петербург, Русия. Драматизация и постановка Руслан Кудашов. Сценография Андрей Запорожски. Музика Владимир Бичковски. Участват Пьотър Василиев, Борис Матвеев, Татяна Баркова, Денис Пиянов и Олга Фирсова.

7 септември

10,30

Лошата принцеса по едноименната приказка на Беа Наги. Театър "А", София. Режисьор Мирослав Стоилов. Сценография и кукли Елена Цонкова. Музика Галина Попова и Симона Генкова. Конструкция Пламен Петров. Участват Мая Младенова и Владимир Колишкин. (В Учебния театър при ПУ "Паусий Хилендарски".)

12,30

Папагалчето Рони по Борис Априлов. Текст на песните Красимир Машев. ДКТ–Варна. Режисьор Злати Златев. Сценография Свила Величкова. Музика Владимир Джамбазов. Участват Боян Стоянов, Евгения Василева, Веселина Калчева, Красимир Добрев и Гергана Господинова.

17,00

Госпожа Фантазюрка от Мария Станкова. ДКТ–Видин. Режисьор Веселка Кунчева. Сценография Мариета Голомехова. Композитор Христо Намлиев. Моноспектакъл на Румен Гаванозов.

20,00

Огнена импресия. Театър Нария Инри Магария (НИМ), София. Участват Гергана Живкова-Ста-

Откриването на студентската изложба

Opening of the student exhibition

нева, Мария Николова, Пламен Иванов, Рая Карпачева и Саша Хагжиева.

20,30

Обявяване на решенията на журитата за наградите и закриване на фестивала.

Жури Jury

Христина Арсенова (режисьор) – председател;

Богдана Костуркова (театровед);

Димитър Воденичаров (сценограф).

Награду Awards

Награда за най-добра куклена миниатюра на "Аз, Душата".

Награда за най-добър спек-

такъл на "Холстомер".

Награду на холандското жури Awards Of The Jury From Holland

(Връчват се само на театри и трупи от България)

I награда – специална (преходна) награда на холандския скулптор Ян Ван Дайк – на Центъра за изкуства "За Родопите" за "Аз, Душата".

II награда на Театър "Никоу" за "Студено".

III награда на ДКТ–Стара Загора за "Жабокът цар".

Детското жури Children's Jury

присъди своята награда на "История с обувки".

Хора и кукли

Богдана Костуркова

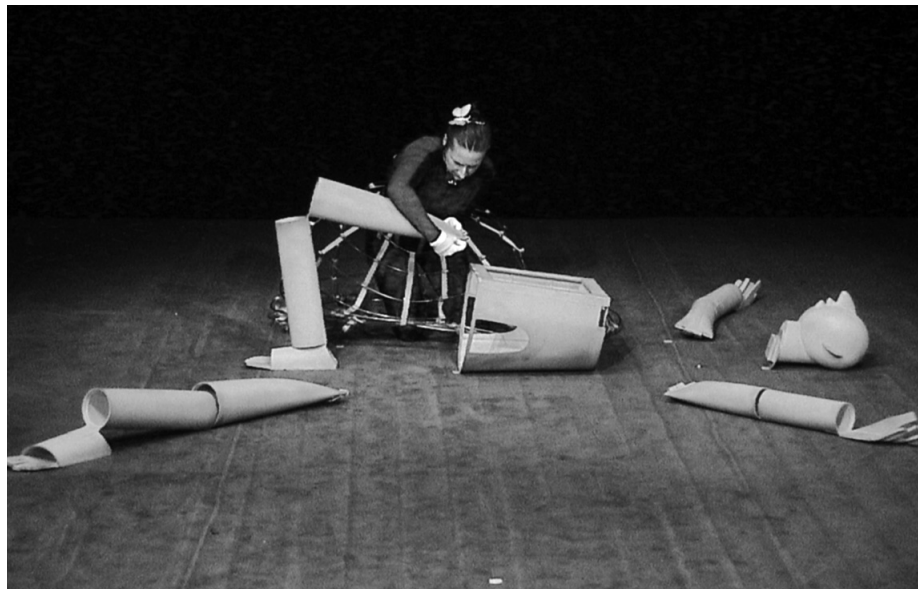
Пловдив през септември е пълен с красота и изкуство. За това безспорен принос има и ежегодният куклен фестивал "Двама са малко – трима са много", който при създаването си е замислен като противовес на многолюдния и мащабен, често прекалено натруфен куклен спектакъл, характерен за страната ни по онова време. Днес, близо четвърт век по-късно, това артистично намигане се е превърнало в нещо доста различно от първоначалните намерения. От доста време почти всичко, което имаме на сцената на куклените формации – държавни и частни, – отговаря на статута на пловдивчани. Вече няколко години следя изцяло какво се

случва на този фестивал и имам свое обяснение защо той се превръща в своеобразен преглед на българския куклен театър. Трупи с различен статут включват в афиша си основно камерни, мобилни постановки, които позволяват да се играят при всякакви условия. Семпъл декор, няколко кукли, носещи усещането за вече видяно, въображение (често недостатъчно) и няколко артисти, които играят с безгрижна лекота повечето образи. Това е най-честата гледка в театъра, който наричаме куклен. И лично аз признавам, че търся и очаквам да се срещна с постановки, поне една, която да има феерията на истинската, цветната, богатата приказност, кук-

лите в нея да са основните играчи и те със своята уникалност и специфика да ми разказват съвременните притчи за деца и възрастни. И затова – отново на фестивал.

Тази година още на откриването на 3 септември вълшебни елфи крачеха около кукления театър и сякаш искаха да докоснат небето. Създадох настроение и празнична атмосфера и фестивалът “Двама са малко – трима са много” за седемнайсети път събра артисти и зрители, които обичат приказките. Това организаторите на фестивала го умеят – да създават празник по време на събитието, усещането за празник не напуска участниците – и по време на спектаклите, обявявани с артистично намигане и много уважение към артистите, в клуба на театъра, в търсенето и намирането на нови пространства за спектакли, в случващото се театрално приключение по улици и неподозирани пространства. Убедена съм, че днешните възрастни имат нужда от приказки. Дали за проблемите им, дали за връзката със собствената им човешка същност, всеки таи в гушата си нещо съкровено и често това е чувството на обич, всеки от нас гради и живее в собствен свят, който обича и ревностно пази. А кукленото изкуство като че ли има най-много изразни средства да пресъздава и предава човешките вълнения. За куклите няма граници. Децата зрители се впечатляват от декорите, светлините и сенките, от музиката и актьорската игра и слово. Възрастните – също. Кукленият театър е едно вълшебно. Той събира частички детска наивност и мъдрост, потапя ги в театрална игра, в която винаги доброто и обичта се противопоставят на злото. Наистина ли е така? Припомням си всичките заглавия в тазгодишното издание и веднага си казвам – сред тях има такива, които нямат място в селекция, която има за цел да покаже най-доброто, интересното и впечатляващото в годината, изминала от предишния фестивал. Такъв е случаят с постановката на Театър “А” по приказка на Беа Наги “Лощата принцеса” (режисьор Мирослав Стоилов) – спектакъл, направен сякаш за ден-два и с откровено комерсиална цел; с показаното от Театър “Завеса” представление “Принцеса Бум-тряс”, в което Здравка Каменова отстъпва от заявените си по категоричен начин в предишни артистични изяви умение да изгражда с вкус и усет към детайла интригуващ театрален разказ. Имаше и друга група представления, които при показването си на пловдивска сцена разкриха и слабите страни в подготовката и структурирането на спектакъла. Когато за първи път гледах постановката на Ивелина Стоянова “Стушено” в Театър “Никои”, бях силно впечатлена от възхореността и прецизността, с която са изработени и разиграни хартиените кукли, и как около темите за самотата, приятелството и любовта са задвижени прекрасни етюди без думи, с находки и послания, провокирани от неповторимия свят на Радичков. На фестивала в Пловдив постановката се “разпадна” на миниатюри и сякаш с духа на прасенцето излетя и неповторимата ѝ атмосфера. Въпреки това намирам за прекрасно, че я има и вярвам, че нейните создатели ще се поучат от пропуснатите възможности и първа ще ни радват с оригинални и възхорени произведения. Противоречиви са и усещанията ми за работата на доказан и харесван от мен творец като Елиза Лалева в постановката ѝ “Снежанка” с екипа на СКТ. Един спектакъл с впечатляваща сценография и кукли на Свила Величкова, със симпатично желание да се разкрие красотата на духа, на човешката същност. Това е история, която всички познаваме. Всеки път, когато някой я разказва, той неминуемо ѝ дава нещо от себе си. В случая желанието на създателите да представят истински важните според тях неща, и то със средствата на иронията и сценичните гегове, превърна постановката в еkleктично произведение, което няма своя точен зрителски адрес. Същата приказка е възхорвила и гостите от Московския областен тържествен куклен театър, които показаха едно класическо куклено представление “Белоснежка” – ярко, цветно, шумно и с много песни, без никакви съвременни препратки. Такива професионално издържани, сърчни и разположени в златната среда бяха и показаните постановки “Папагалчето Рони” на ДКТ–Варна (режисьор Злати Златев), “Жабобът цар” на ДКТ–Стара Загора (режисьор Дарин Петков), “Госпожа Фантазърка” на ДКТ–Видин (режисьор Веселка Кунчева) и “По заповед на шуката” на ДАКТ–Нижни Новгород (режисьор А. Мишин). Трупата на Фернан Кардама от Испания показа неговия моноспектакъл “История с обувки”. Кардама е артист, вече е познат и обичан в България, творец с вкус към простичките истории, с умение искрено и затрогващо да постига единение с публиката. С минимум средства да постига максимален ефект на съпреживяване. Без значима драматургия, със семпла сценография и с кукловодене, което има своите недостатъци, той успя да преодолее езиковата бариера и да се превърне във фаворит на зрителите. Приятно ме изненадаха и гостите от Иран – куклена трупа “Нозаг” с постановката “Сънувах как парченца от луната падат като перца”. Един поетичен опит да се съчетае източната приказност със съвременните театрални форми в мистериозен разказ за човешката саможертва. Интересна игра със светлината и сянката, с интригуваща връзка между човек и кукла и най-вече – изключител-

Сцена от “Аз, гушата”
Scene from
I, The Soul

на актьорска отдаденост (съжалявам за клишето, но актьорите сякаш горяха в своя разказ и превъплъщение). Театър "Гродно" от Беларус има дългогодишна традиция в работата си по постановки за възрастни. В неговия репертоарен лист четем заглавия като "Самоубиецът" от Н. Ердман, "Лекар по неволя" от Молиер... Театърът постепенно възпитава зрителите си и им доказва, че кукленото изкуство не е само за деца. Превръща се в място за експерименти, в търсене на нови и нови художествени форми. Така естествено се стига до Шекспировата трилогия – "Сън в лятна нощ", "Зимна приказка" и "Трагедията Макбет", която видяхме на фестивала. Спектакълът ползва целия арсенал на съвременните изразни средства в кукления театър – различни системи кукли, маски, подвижни детайли на костюмите и декора, работа на актьорите в граматичен план. Той се вписа по уникален начин в пространството на баня "Старинна".

Домакините от ДКТ–Пловдив откриха фестивала с премиера – "Малкият принц" по Езюпери (режисьор Руслан Кудашов; кукли и сценография Андрей Запорожски и Алеветина Торик – и тримата от Русия). Участват актьорите Румен Караманов заедно с младото попълнение на трупата: Живко Джуранов, Ива Великова-Антонова, Татяна Етимова, Наталия Василева и Росен Русев. Един амбициозен проект, който впечатлява с енергията и вкуса на създателите си. Във време на евтини сензации и семпли, набързо скалъпени постановки за малки и големи един театър се насочва към една от най-красивите приказки. И това е похвално. Но в постановката ми липсваше уникалността на срещата с Малкия принц – изненадата, учудването, възхновеността... Не долових копнежа на порасналия възрастен към чистотата на детството... Същият режисьор, но с трупата на БТК–Санкт Петербург, показва в "Холстомер" умение с особена свобода на условността и комбинациите на различните елементи да разиграва цялото сценично пространство, да води артистите в най-деликатните теми за духа, Душата и цената за това да си Човек. Един спектакъл, който разкрива Метафората като най-щедрата човешка

гарба и заедно с постановката "Аз, Душата" на Центъра за изкуства "За Рогопите" получи наградите на журито. "Аз, Душата" (режисьор Петър Тодоров) в изключителното изпълнение на Десислава Минчева е спектакъл за всеки, който има достатъчно въображение и смелост да го пусне на воля. Това е спектакъл не просто на езика на театъра, това е собствен театрален език – красив, вдъхновен, изразителен, възбуждащ... И на финала – отново разказвачите на приказки от Нария Инри Магария, този път на откритата сцена Античен "Одеон". Съчетанието между танц и ритуал, мит и движение изважда на преден план вътрешния огън на артистите, които владеят магията не само на огъня, но и на умението да внушават емоции на своите зрители. Впечатляваща гледка, усещане за гребно тайнство.

Сцена от
"Холстомер"
Scene from
Halstomer

През фестивалните дни усетих, че се запълва желанието ми за фантазност. Невинаги, често по начин, който имаше нужда от време, за да го осмисля. Но го имаше и това е прекрасно. За следващото издание на "Двама са малко – трима са много" си пожелавам да е достатъчно. ■

Пловдивски разговори

Боряна Георгиева разговаря с участниците във фестивала

С **Десислава Минчева** - актриса,
и **Петър Тодоров** - режисьор

– Трудно е да задаваш въпроси след спектакъл като този. Той накара всеки от публиката да се докосне до душата си... Как стигнахте до него?

Петър Тодоров: Беше дълъг процес. През 1993 г. написах този текст. Не искам да обяснявам повода, който въобще не е приятен и който е основан на едно лично преживяване (дори още не бяхме семейство, оженихме се след това). Та текстът си отлежаваше дълго, докато в един момент реших, че вече му е време. Почувствах, че сме готови за този

спектакъл и че Деси е готова за него, защото това, което видяхте, е страшно трудно за изпълнение. Създадохме го доста трудно, при абсолютно екстремни условия в Смолян. В театъра нямаше парно, а навън – адски януарски студове, но пък може би това ни помогна да работим много концентрирано, да изпипваме всяка секунда, всеки детайл, всеки жест, всяка гума.

– Това е твоего докосване до Душата, което Деси приема. И на свой ред се докосва до нея. Деси, когато си на сцената, ти сякаш прераждаш тези "докосвания"?

Десислава Минчева: Всяко представление, осо-